

שירה מתורגמת

ברטולד ברכט

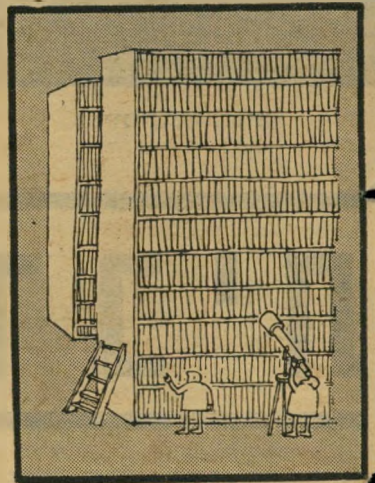
● בשנים האחרונות מועטים התירגו מים המעולים של שירה לעברית. ביני-הם ניתן למנות את עקדת יסאק (בהוצאת עקד) מאת המשורר הסובייטי ממוצא יהודי יוסף ברוזנסקי, שגורש מברית-המועצות והתיישב בארצות-הברית. ספר-שירה מעולה נוסף הוא זה של המשורר המסטי-קאי אוקטאווי פו מסיכות מכטיקאיות (הוצאת כתר). שמחברו זכה אשתקד בפרס ירושלים.

● שירי המשורר היווני יליד אלכסנדריה קונסטנטינו קאואפי תורגמו לעברית ביד אמונה בידי יורם ברונבסקי קל תחת הכותרת שירה יוונית (בהוצאת ספרית פועלים). ספר-שירה אחר, תורגם גם מיוונית בידי פרופ' שמעון הקטן, הוא שירים מאת המשורר גיאורגוס סאפריס (ספרית פועלים). לפני קרוב ל-30 שנה ראה אור בעברית קובץ צנום של שירי ברטולד ברכט בתרגומו של מרדכי אבי-שאלו לעברית (בהוצאת ספריית פועלים). בימים אלה ראתה אור בעברית אסופת שיריו של ברכט (בספרי סמוקריאה) בתרגומו של פרופ' בנימין הרודובסקי (גבי דניאל). אנתולוגיה של שירה גרמנית מאז מלחמת-העולם השנייה ועד לראשית שנות ה-70, שרבים מהשירים הכלולים בה ראו אור במדור זה תחת הכותרת "אנתולוגיה מודרנית" ותורגמו בידי כותבי שורות אלה, ראתה אור תחת הכותרת תלויים על צלב הברזל (בהוצאת פרחה).

מדע בידיוני

"סוחר החלל"

● אחרי שפל בן קרוב ל-20 שנה, שבמהלכו ניסו מיליונים שונים מדי פעם להפיץ בעברית את ספרות המדע-הבידיוני, דומה ש"מחסום הקול" של הקורא הישראלי נשבר, והוא כבר בשל לסוג זה של ספרות. הראייה: שתי הוצאות-ספרים מ"המכובדות ביותר, החלו מפרסמות השנה סידרות של סיפורי מדע-בידיוני. הוצאת עם עובד פרסמה את אל האינסוף מאת בריאן אולדיס, חרב השאול מאת מייקל קל מורקווי, כנפי לילה מאת רוברט סייגורברג, עיר מאת קליפורד סימאק, קץ הילדות מאת ארתור סי קלארק ומעבר לעלטה של אורסולה

דיה גוזין. אחרי שפרסמה כמה מספריו של אייזק אסימוב, החלה הוצאת מסדה לפרסום סדרה שעמיה נמנים סוחר החלל מאת פרדריק פול וב.מ. סקורבלוב. הרוח הנושבת מן השמש מאת ארתור זי. קלארק. במקביל מתחילה הוצאה זו לפרסום סדרת סיפורי מדע-בידיוני לבני-נעורים, היא סידרת לאקי סטאר מאת אייזק אסימוב.

עיון

"מותר האדם"

● סיפורת עיונית הפכה בשנים האחרונות אחד ממוקדי-המשיכה העיקריים של הקורא הישראלי. במבול סיפורי-העיון הניתן על צרכני הספרים בולטים הבאים: גרשון ויילר בסיפורו תיאוקרטיה יהודית (עם עובד), ברנרד שפינוזה מאמר קצר על אלוהים, האדם ואשרו (בהוצאת מגנס), ארטיקה אייגאסט בסיפורו מרד ההמון נים (זמורה-בית-מודן), הרברט מארי בוז'ה בסיפורו ארוס וציוויליזציה (ספרית פועלים), יעקוב ברונבסקי בסיפורו מותר האדם (הוצאת מסדה), שעליפו חונרה סידרת-טלוויזיה שהוקרנה בשעתו בארץ, א.ג.פ. מיילור בסיפורו מהלך ההיסטוריה הגרמנית (זמורה-בית-מודן). שניים מספריה של אריזבת וייסקמן: הפאשיזם באיטליה (מסדה) ואירופה של רודניס (זמורה-בית-מודן). שלמה כץ עמי בסיפורו ספרו בין דיקטטורה לדמוקרטיה (עם עובד), יהושע יוריץ בסיפורו פשוט-עם לוחמי-שיוויון (ספריית פועלים) העוסק בתנועת הלוחלים במלחמת-האזרחים האנגלית במאה ה-17, ויצחק קליין הביא פירוש לפרק מתוך הפינולוגיה של הרוח של הגל תחת הכותרת הדיאלקטיקה של האדון והעבד (עם עובד).

● ראוייה-לשבח הוצאת כתר, על סידרת הספרים שפרסמה בחסות אנציקלורדיה יודאיקה, תחת הכותרת עם ישראל ותורבותו, ובה ספרים כמו הסיפור העברי בימי-הביניים, סיפורת המוסר והדרוש ור הסיפור החסידי מאת פרופ' יוסף דן, שירת-הקודש העברית בימי-הביניים מאת עזרא פליישר, סיפורת ההשכלה מאת שמואל ורסב, הסיפורת העברית בתקופת התחייה 1880-1970 מאת פרופ' גרשון שקד ותולדות התנועת היהודית מאת אלי-עזר שביד (שני הספרים האחרונים, בשותפות עם הוצאת הקיבוץ המאוחד).

סיפורי מחזות

"צ'ארלי קאצ'רלי"

● חידוש נוסף במינהגי הקריאה של צרכן התרבות הישראלי הוא הצלחתם של סיפורי מחזות מקוריים שהועלו על קרישי הבמה, הצלחה המעידה על כך שהמחזה המקורי הצליח לנעוץ שורשים תרבותיים של ממש. דומה שאת הגל החדש של פירסום סיפורי-מחזות פתחו מחזותיו של חנוך לוין שראו אור בהוצאת סימן-קריאה: אה: יעקובי ולידנטל, נעורי ורדה ליה, שיץ, סולומון גריץ ופופר. בהוצאה זו ראה אור גם מחזהו של ניסים אלמני אדי קינג. מחזות נוספים שראו אור כסיפורונים הם: זה מסתובב ומושל יריחו של יוסף מונדי (שניהם בהוצאת עכשיו), גלי העשרים של יהושע סוכוב (בהוצאת פרחה).

● בימים אלה ראו אור עוד שני סיפורי-מחזות, חברים מספרים על ישו של עמים קיין וצ'ארלי קאצ'רלי של דני הורוביץ שזכה בפרס האיטליאני לשנה זו (שניהם בהוצאת פרחה). שני סיפורי עיון בתיאטרון הם אלה של ד"ר גדעון עפרת, הדרמה הישראלית (הוצאת צירי קובר) והתיאטרון הרדיקלי (בהוצאת מיפ על השיכור).

תנועת העבודה

א"י האובדת

● אחרי "המהפך הפוליטי" של לפני שנה, עלתה הפופולאריות של ספרים ומחזיקים, רובם בסוציולוגיה, העוסקים בניית תוח הסיבות והתהליכים שהביאו את תנועת העבודה לידי נטישת רסן השלטון בארץ. בין אלה בולטים ספריו של פרופ' יונתן שפירא אחדות העבודה ההיסטורית (עם עובד) והדמוקרטיה בישראל (מסדה). ניתוח מעמיק ומפורט יותר של תהליך זה מצוי בסיפורם של דן הורוביץ ובמשה ליסק מיישוב למדינה (עם עובד). ספר נוסף, העוסק בפילוג ההיסטורי ביממפא"י בראשית שנות ה-40, שרבים רואים בו את הסיבה לקרע האידיאולוגי ששלט את תלמידי בן-גוריון לעבר תלמידיו של זאב ז'בוטינסקי, הוא סיפור של יעל ישי סיעתיות בתנועת העבודה (עם עובד).

שיחרור האשה

צלע אדם

● בניגוד לניצול הפשטני למטרות אידיאולוגיות הקיים בספריה של שולמית אלרני בנושא שיחרור האשה, הביאו הרשנתים האחרונות גל של ספרים חותמי-רים לנפץ את המוסכמות על אודות נשים, וגם את המוסכמות שבין הנשים עצמן. ברלט ביותר בין ספרים אלה זה של לולי היילדטון צלע אדם (בהוצאת עידנים), שבו עלה בידיה לתאר את נחיתותה של האשה הישראלית לצד בנות-מינה בארץ צות המערב. שני ספרים נוספים, העוסקים בשיחרורה של האשה מהכבלים המיניים שהטילו עליה הגברים, הם אלה של ברה ברה סימן אשה ו... חופשיה (בהוצאת רשפים) שמגמתו שיחרורה המיני של האשה, וסיפורה של שרי הייט דו"ח הייט שהצליח, תוך שנה וחצי מאז הופעתו בארץ-העברית, להעניק לגיטימציה לאוננות נשים בצד אוננות-גברים. הספר ראה אור בהוצאת כתר.

אוטוביוגרפיות

חיי אנוואר

● סיפורי-הזכרונות המעולים של השנה שחלפה אינם רבים. ספר-זיכרונותיה של נאד'ודה מאנדלשטאם תיקות השיר (עם עובד) מצליח להציג, בעד הזיכרונות על אודות בעלה, המשורר אוסיפ מאנ' דלשטאם, את סיבותיו של משורר ענק בגן-העדן הסובייטי. אחיו של הסופר יוסף חיים ברנר, המחנך בנימין ברנר, מעלה בזיכרונותיו מן השנים 1910 ועד לרצח ברנר ב-1921, בסיפור גדולה היתה הבדיחות את עולמה של ארץ-ישראל באור תה עת, בלא ייפיוף או ניפנוף דגלים, תוך

מסירה דייקנית של כל שראו עיניו. הרספר מעניק לקוראים בו ממד אחר של אהבת הארץ ועברה-הלא-רחוק. נשיא מצ'ריים, אנוואר אל-סאדאת מתאר בארטיוביוגרפיה שלו סיפור חיי (הוצאת עם עובד) את חייו מכפר-הולדתו ועד לטיסתו לירושלים. זהו ספר מרתק, שבניגוד לארטיוביוגרפיות של מנהיגים ישראלים כגולדה מאיר, אבא אבן, משה דיין ובמנחם בגין, הכנסתיו קודש לקרן לשיפור החיים בכפרי-מולדתו של סאדאת.

כתבי-עת

תמונת מצב

שבוע הספר העברי הפך בשנים האחרונות אירוע, למענו מפרסמים עיתוני ורשנתוני הסיפורת גיליונות מיוחדים, הרשקפים נאמנים את חיי הסיפורת בארץ תוך שהם נתונים תמונת מצב שלהם. עיתון הסיפורת פרחה מפרסם בגיליונו החדש את יומני הכתיבה של הסופר פנחס שרה, סיפור חדש מאת אורי אורי-לב, העוסק בעולמו של טייס נטול כתיבגברא, שנתון הסיפורת סימן קריאה מפרסם בגיליונו החדש יצירות של חנוך לוין יהואש קני, מאיר ויזלטיר ויעקוב גלארשטיין.